HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

שלא לרצון [א]שדם מגפתה טהור אמר להן מחמיר אני בחלב מבדם שהחולב לרפואה טמא [ב]והמקיז לרפואה טהור אמרו לו סלי זיתים וענבים יוכיחו [ג]שהמשקין היוצאין מהן לרצון טמאין שלא לרצון טהורים מאי לאו לרצון דניחא ליה שלא לרצון בסתמא ומה זיתים וענבים דבני סחיטה נינהו שלא לרצון ולא בלום תותים ורמונים דלאו בני סחיטה נינהו לא כ"ש לא לרצון בסתמא שלא לרצון דגלי אדעתיה דאמר לא ניחא לי ואיבעית אימא שאני סלי זיתים וענבים כיון דלאיבוד קיימי מעיקרא אפקורי מפקרי להו אשכחן ר' יהודה דמודי ליה לרבי יהודה בשאר פירות מנלן דתניא סוחטין בפגעין

א) **שדם מגפתה.** של מסה שם נגף רגלה לו יהא וכל תבואה שיצא ממנה שם כדאמר בפרק שם הנחה (נדה דף נה:) שם חלליה שהיינו שם הרוג קרוי משקה שנאמר ודם חלליה ישתה[ב] ודם מגפתו מפרש התם דדם חלליה הוי דמה לי קטליה כוליה מה לי קטליה פלגא וחלב כדם מגפתו דדם נעכר ונעשה חלב[ג] ודם מגפתה מתמיה שלא לרצון הוא ומטמא: **יטמא חלב הכמהמ שלא לרצון.** בתמיה שהרי דם מגפתה טהור דכמהה נמי בכלל חלב הוא. ומיהו דם שחיטה מכשר משום לתיתקף למיס לכתיב (דברים יב) על המזבח תשפכנו כמיס: ד) **מחמיר אני בחלב.** לטמאו אף שלא לרצון **מבדם: שהחולב.** לרפואת הבהמה שלא יזיקנה חלבה טמא דהא לרצון הוא והמקיז דם לבהמתו לרפואה טהור דדם מגפתה היא והוחיל והחולב לרפואה טמא אף הנוטף שלא לרצון טמא: **אמרו לו.** פירוש דומה שלא לרצון ליוצא לרצון שהרי סלי זיתים וענבים יוכיחו שהמשקה כו': **שלא לרצון בסתמא.** ולקמני מטהרין לגמ' מזיד משקה אי לרצי יהודה קתני לה קשיא ואי רבנן קתני מכל טהורין לרבי יהודה להא מילי דלרבנן משקה הוא ולרבי יהודה לאו משקה הוא וכ"ש מילי דלרבנן משקה הוא והשתא ומה זיתים וענבים כו'. והוה הדין מני למימרי נמי זיתים וענבים מזיתים וענבים דקתני לעיל דמודה רבי יהודה דלף לאוכלין היוצא מהן אסור אלא הא מילתא ליה לאקשויי דתותים ורמונים דלאו בני סחיטה נינהו קתני לעיל דסתם אסור והכא קתני לפני זיתים וענבים סתמא לאו למשקה: **דגלי דעתיה.** כהדיא ואמר לא ניחא לי והוי גילוי דעתא טפי מהכניסו לאוכלין: **ואיבעית אימא שאני סלי זיתים וענבים וכו'.** ודווקא נקט סלין שהמשקה הנוטף מהן נופל לתרן והולך לאיבוד הלכך סתמא לא ניחא ליה: **לאפקורי מפקיר.** להוות משקה. אבל שאר כלים אפילו תותים ורמונים אימא לך סתמא למשקה: בפגעין

ב) **מחמיר אני בחלב מבדם שהחולב לרפואה טמא והמקיז לרפואה טהור.** ת"ק מאי דמטמינן מחלב בהמה גופה שהמה טהור[ד] ומלבה טמא ת"ק מחלב מזוה אינו טמא ומחמת דם שלא לרצון הוא ואי אמרת מחמת דם שלא מזוה דכתיב ופתפתה את נחל החלב ות"ק שלא לרצון נמי מהאי טעמא יהא טמא. מ"ר: **סלי זיתים וענבים יוכיחו שמשקה היוצא מהן לרצון טמא שלא לרצון טהור.** בשילהי מסכת מכשירין מסיים לה מ"ם אמרת בסלי זיתים וענבים שהרי תמילתו אוכל וסופו משקה תמצרו מחלב שתמילתו אוכל וסופו משקה: **מאי לאו לרצון דניחא ליה ושלא לרצון בסתמא.** ולרצון ושלא לרצון דגבי חלב מסה ליכא למימר דמיירי בשלא לרצון בסתמא ודווקא בסתמא אבל אמר לא ניחא לי אינו מטעם דשלא לרצון אלא מפני שהוא מזוה ואפילו אמר לא ניחא לי נמי מטעמא אחרינא דקתני בכולהו בסתמא ובהמה וזיתים ועוגבים מיירי בכל ענין בין מסתמא בין אמר לא ניחא לי: **תותים ורימונים דלאו בני סחיטה נינהו.** תימה לי מאי קשה לילמא הא דתניא לעיל גבי תותים ורמונים למשקין ולסתם היוצא מהן אסור הכ"מ במשך דוקא והכא שלא מפני שיירי הלכך שלא לרצון להיינו בסתמא לא ניחא לי אינו משקה: **לא לרצון בסתמא ושלא לרצון דגלי דעתיה דאמר לא ניחא לי.**

(ג) **דתניא** התם בכריתות פרק תמרו לו (דף יג.) **תמירו** (ג) לו למגע טמא מת להניק את הבא ובא טהור ופריך בגמ' תמרו לו מאי טהור דיניק חלב מיטמי ליה מחלב וכי תימא לא מיטמכר מיטמכר בטיפה המלוכלכת ע"פ הדד ופ"ג מחלב משקה הוא ואין נריך הכשר [משמע ליה] דמה שהוא בפי התינוק שהתינוק יונק וקתני לחיטמכר כאוכל ונריך הכשר לפי שזהו מחלבו של תינוק ומקשה לחיטמכר בטיפה המלוכלכת כפי הדד דהוי משקה כשהוא חלב דלמא בעי ליה ומשני רב נחמן אמר רבה בר חנוה (ד) בתקיפה אמת שלא היה טיפה המלוכלכת ע"פ הדד אמר רבה אמי משנוות בדבר חדש דקא חזיק לדיוקא דמלא חלבא ועוד מקום חלב מעין הוא להה מגן חלב האשה מטמא לרצון ושלא לרצון מאי היא דלמא מיטמי ליה וקתני מטמא פי' אלמא מיטמכר כמעין מדמטמא שלא לרצון וכיון דמחשוב כמעין גם בפי התינוק נמי יהא מחשב כמשקה כמו שאשה היא מעין ואין נריך הכשר כך נריך לפרש לחיטמ"ל לחימו מזיר מעין אלא כלומר דכמשקה חשיב ס"ד מאי נריך למימר שלא לרצון הוא מאי היא כו' ממלקתני לרצון מטמא אלמא מיפרך אלמא לרצון מטמא כי משקה ואשה דמיניקה את בנה לרצון הוא אלא אמר רבה כו' עד ולרבה מקום חלב מעין הוא ולא נריך הכשר והתנן האשה שנטף חלב מדדיה ונפל לתוך התנור טמא וקשיא לן בגמ' מיתכשר ואמר ר' יוחנן בטיפה המלוכלכת ע"פ הדד והשתא המלוכלכת ע"פ הדד ואומה טיפה עלמה מיתכשר כלומר לן מנעינן שאין התנור טמא אלא חלב הנוטף מדדיה גופה אמאי יהא טמא הא לן לר"י מאי קאמר בגמ' מיתכשר ממנעינן לן בגמ' מיתכשר ואמר ר' יוחנן בטיפה המלוכלכת ע"פ הדד והשתא חלב האשה שנטף מדדיה ונפל לתוך התנור טמא